

Συνέχεια από τη σελίδα 19
ριζε από τα παρασκήνια την
αγαπημένη του Αντιγόνη.

Στη σύντομη θητεία της στο
θέατρο πρόλαβε να αφήσει
εποχή. Μαθήτριά του Ευτύ-
χιου Βονασέρα και του Νίκου
Παπαγεωργίου, πήρε το δί-
πλωμά της με «χρυσούν αρι-
στείον» και έλαμψε ως Στέλ-
λα Βιολάντη για παράδειγμα,
μια ερμηνεία που εξήρε και ο
ίδιος ο Γρηγόριος Ξενόπου-
λος το 1922 σε άρθρο του με
τίτλο-αναφορά στην Αντιγόνη,
«Νέος Ασιήρ». Λίγο αργότερα
έπαιξε στον θίασο του Αιμίλι-
ου Βεάκη και περιόδευσε στην
Ελλάδα αλλά και ως το μακρι-
νό Χαρτούμι όπου αρρώστησε
με αποτέλεσμα να επιστρέψει
στην Αθήνα. Τότε ήταν που
της έγινε πρόταση από το πε-
ριοδικό «Παιδικός Κόσμος» να
ανεβάσει μια παράσταση για
παιδιά. Αυτό ήταν το έναυσμα
για την ίδρυση της Σχολής του
Παιδικού Θεάτρου, όπου τα
παιδιά μάθαιναν απαγγελία
και υποκριτική, που οδήγησε
τελικά το 1933 στην ίδρυση
ενός μόνιμου παιδικού θεα-
τρικού οργανισμού, του περι-
φημου «Θέατρο του Παιδιού»,
του πρώτου θιάσου για παι-
διά στην Ελλάδα. Η λειτουρ-
γία του θα απαγορευόταν από
τους Γερμανούς στην Κατοχή
επειδή η Μεταξά δεν είχε ανα-
φέρει στο πρόγραμμα της πα-
ράστασης ανάμεσα σε άλλους
διεθνείς οργανισμούς, το φα-
σιστικό θέατρο «Μπαλίλα».

Ωστόσο, ώσπου να επέμ-
βουν οι Γερμανοί η επιτυχία
ήταν μεγάλη. Ένας από τους
μικρούς συμμετέχοντες ήταν
μάλιστα και ο Τίτος Πατρίκι-
ος, ο οποίος εμφανίζεται και
στο ντοκιμαντέρ της Μαρίας
Ηλιού για να καταθέσει την
εμπειρία του ως λιλιπούτειος
πθοποιός στον πρωτοπορια-
κό εκείνον θίασο όπου πρω-
ταγωνιστούσε η κόρη της Με-
ταξά, Μαρία-Λήδα, γνωστή
και ως Μπούλη.

4.500 παιδικές εκπομπές

Αναπόφευκτα, η φήμη της
άρχισε να εξαπλώνεται
και από το 1939 άρχισε
να εργάζεται στο Εθνι-
κό Ίδρυμα Ραδιοφωνίας,
μια συνεργασία που έμελλε
να κρατήσει ως το 1966. Ως
προϊσταμένη της «Ωρας του
Παιδιού» δημιουργούσε εκ-
πομπές για τα πολύ μικρά,
για τα παιδιά μέσης ηλικίας
και για τα μεγαλύτερα και ερ-
χόταν σε καθημερινή επαφή
μαζί τους. Όπως μέσα από
την εκπομπή «Η Θεία Λένα
στα μικρά παιδιά» παρουσιάζ-
οντας τραγούδια, παραμύθια
και παιχνίδια με τη χαρα-
κτηριστική επωδό των εκπο-
μπών της που συνόδευσε την
παιδική ηλικία εκατομμυρίων
Ελλήνων: «Καλημέρα παιδιά!
Πέστε μου κι εσείς; Καλημέρα
Θεία Λένα χαρούμενα και γε-

λαστά. Ετοι μπράβο!».

Το νέο της ψευδώνυμο το
είχε επιλέξει ώστε να παρα-
πέμπει αφενός σε ένα όνομα
συναφές με του αγαπημένου
συζύγου της Κώστα, αλλά και
σε έναν βαθμό συγγένειας
που θα διασφάλιζε την οικ-
ειότητα με τα παιδιά, όταν
της είχε ζητηθεί από τον δι-
ευθυντή της Ραδιοφωνίας να
επινοήσει ένα κατά τα πρό-
τυπα της γερμανικής παιδι-
κής ώρας που είχε τη θεία
Μπέρτα του. Οι εκπομπές
συνεχίστηκαν και μέσα στην
Κατοχή, και τα παραμύθια
κράτησαν ζωντανή τη γλώσ-
σα και τις παραδόσεις.

Αργότερα σε συνεργασία
με τον Κροντηρά ο οποίος
είχε αναλάβει τη ραδιοσκο-
ποθεσία άρχισε να παρουσι-
άζει στα παιδιά την ιστορία,
τη μυθολογία αλλά και τα
αριστουργήματα της παγκό-
σμιας λογοτεχνίας. Τη μου-
σική έγραφαν καταξιωμένοι
μουσικοί και την έπαιζε η
ορχήστρα της ραδιοφωνίας
ενώ συνεργάζονταν μαζί της
και η κόρη της. Συγχρόνως
δημιούργησε μια σειρά από
δίσκους βινυλίου με τα παρα-
μύθια της. Όμως οι δραστη-
ριότητες της Θείας Λένας δεν
περιοριζόνταν μόνο εκτός
του οπτικού πεδίου των παι-
διών. Διοργάνωνε μαθήματα
ζωγραφικής από διακεκριμέ-
νους επαγγελματίες καθώς
και διαγωνισμούς μέσα στις
αίθουσες της Ελληνικής Ρα-
διοφωνίας όπου το πρώτο
βραβείο ήταν φέρ' ειπείν ένα
πίατο συσσιτίου ζωγραφισμέ-
νο από τον Σπύρο Βασιλείου,
τον «Μπάρμπα Σπύρο» των
παιδιών. Ακολούθησαν οι
«Χαρούμενες Κυριακές» της
«Ωρας του Παιδιού» στους
ραδιοθαλάμους του Ζαπεί-
ου, όπου τη δεκαετία του '50
μια Κυριακή του μήνα διορ-
γάνωνε παιδικές εκδηλώσεις,
όπως κουκλοθέατρο, χορό,
μαθήματα μουσικής, θεατρι-
κές παραστάσεις και αποκρι-
άτικα πάρτι. Από το '67 ως το
'71 παρουσίαζε τηλεοπτικές
εκπομπές για παιδιά, όπως
την εβδομαδιαία «Συντροφιά
με τη Θεία Λένα» της YENEΔ.
Βέβαια, δεν πρέπει να υπήρ-
ξε παιδική βιβλιοθήκη που
να μην είχε κάποιο από τα
βιβλία της. Η εκδοτική δρα-
στηριότητα ξεκίνησε πολύ

νωρίς, ήδη από το 1945. Η
Αντιγόνη επιμελούνταν σει-
ρές βιβλίων για παιδιά και
χάρη σε εκείνη ζωγράφοι
όπως ο Γουναρόπουλος, ο
Βυζάντιος, ο Βαλασάκης άρ-
χισαν να τα εικονογραφούν
κάτι που συνέβαινε για πρώ-
τη φορά. Μείζονος σημασίας
ήταν βεβαίως «Η εγκυκλο-
παίδεια του παιδιού» ή η
«Μυθολογική εγκυκλοπαί-
δεια». Η Ακαδημία Αθηνών
τη βράβευσε για το σύνολο
του έργου της το 1965.

Η χαρά της ζωής

Εξίσου σημαντικό είναι ότι η
Θεία Λένα ήταν το ίδιο γλυ-
κιά και στην προσωπική της
ζωή. Η Μαρία Ηλιού θυμάται
την πολυαγαπημένη της για-
γιά να είναι ταυτόσημη με τη
χαρά της ζωής. «Εφτιαχνε κα-
ταπληκτικές γιορτές για τους
αγαπημένους της, με ελάχιστα
μέσα, κόβοντας χαρτιά,
ζωγραφίζοντάς τα, κάνοντας
καπελάκια. Στην οικογενεια-
κή μυθολογία επικρατούσε η
αφήγηση ότι από την πρώτη
στιγμή που την αντίκρισα ως
μωρό την κρατούσα από το
δάχτυλο και δεν την άφηνα
να φύγει. Μέχρι να γίνω 10
χρόνων δεν πήγαινε πουθε-
νά κάθε βράδυ αν δεν μου
έλεγε πρώτα ένα παραμύθι.
Εγώ την κράταγα πάντα από
το δάχτυλο και της έλεγα:
«Άλλο ένα». Ήταν ένας πολύ
τρυφερός άνθρωπος» θα πει.
Η Αντιγόνη Μεταξά πέθανε
το 1971 μετά από πολύχρονη
πάλη με τον καρκίνο. Δεν το
έβαλε κάτω ποτέ, ήταν πάντα
με το χαμόγελο και άφησε
πίσω της μια σπουδαία κλη-
ρονομιά μέσα από το θέατρο,
τις εκπομπές, τους δίσκους
και τα βιβλία της μαζί με ένα
δυσαναπλήρωτο κενό. Για-
τί όπως έλεγε κι εκείνη στα
παιδιά: «Τελείωσε, τελείωσε
το ωραίο παραμύθι, το μια
φορά και έναν καιρό, το κου-
κί και το ρεβίθι».